

Bedömning av naturvärdena på fastigheten Sövde 2:1, Sjöbo kommun

Foto: Nils Öberg

Bedömning av naturvärdena på fastigheten Sövde 2:1

Bakgrund

På uppdrag av Sövde byalag (kontaktperson: Nils Öberg) har vi sammanställt våra kunskaper om befintliga naturvärden på fastigheten Sövde 2:1, Sjöbo kommun. Fastigheten ägs av Sjöbo kommun.

På initiativ av Naturskyddsföreningen i Färs restaurerades den aktuella betesmarken med medel från Länsstyrelsen i Skåne 2004. Restaureringen innebar bl.a. att merparten av den spontant växande tallskogen togs bort. Därefter infördes färbete för att förhindra igenväxning.

Beskrivning

Fastigheten Sövde 2:1 utgörs av en betesmark på sandigt underlag (fig. 1). Området omgärdas i öster av tallskog, i söder av bebyggelse, i väster av vägen mot Illstorp samt i norr av åkermark. Den kvarvarande glesa skogen efter restaureringen består av medelålders tall, här och var med inslag av björk. Inom området finns några vägar, som bl.a. utnyttjas som ridstigar (fig. 1). I södra delen finns en delvis igenvuxen branddamm. Även i den norra delen, gränsande mot åkermarken, finns en mindre damm.

Figur 1. Satellitbild över fastigheten Sövde 2:1 (Google Earth). Bilden är orienterad i norr (överst) och söder.

Området har tidigare betats men smärre områden har också utnyttjats som åkermark. I den norra delen finns håligheter som emanerar från andra världskriget då här fanns luftvärnskanoner.

Naturvärden

Flora

Floran har inventerats översiktligt i samband med restaureringen 2004. Totalt noterades ca 130 kärlväxtarter (bil. 1). Floran domineras av torrmarksarter som t.ex. bergsyra (*Rumex acetosella*), sandnarv (*Arenaria serpyllifolia*), backnejlika (*Dianthus deltoides*), vårspärgel (*Spergula morrisonii*), sandvita (*Berteroa incana*), fältmalört (*Artemisia campestris*), ullört (*Filago arvensis*) och hedblomster (*Helichrysum arenarium*).

I den artrika floran finns också flera nektarväxter, bl.a. backtimjan (*Thymus serpyllum*) (fig. 2). Arten är också värdväxt för den rödlistade dagfjärilen svartfläckig blåvinge.

Figur 2. Backtimjan (*Thymus serpyllum*).

Fåglar

Vid besöken i området har enstaka fågelobservationer gjorts. Bland noteringarna kan trädlärka nämnas. Arten är mindre vanlig och knuten till äldre tallskog. Man kan inte utesluta att den häckar i området. Vidare har jagande tornfalk observerats i området.

Grodor

Inom nära anslutning till fastigheten har lökgroda (*Pelobates fuscus*) observerats. Det är osäkert om arten för närvarande finns inom området. Vidare finns lövgroda (*Hyla arborea*) i den norra dammen.

Dagfjärilar

Den örtrika floran med bl.a. flera nektarväxter ger upphov till en artrik dagfjärilsfauna (bil. 2). Bland arterna kan nämnas de rödlistade arterna svartfläckig blåvinge och hedpärlemorfjäril. Den förstnämnda arten är s.k. EU-art (Natura 2000, habitatdirektivet, bil. 4), vilket innebär att den skall skyddas i särskilda bevarandeområden. Arten är för närvarande föremål för ett särskilt åtgärdsprogram.

Nära släkt med dagfjärilarna är de dagaktiva bastardsvärmarna. På fastigheten finns den rödlistade bredbrämade bastardsvärmaren (*Zygaena lonicerae*) (fig. 3).

Figur 3. Bredbrämad bastardsvärmare (*Zygaena lonicerae*)

Övriga insekter

Bland övriga insekter kan nämnas den relativt sällsynta sandborren (*Anomala dubia*) och småfibblebiet (*Panurgus calcaratus*), en rödlistad art.

Sammanfattning

Sövde 2:1 hyser en artrik torrmarksflora, som i sin tur ger underlag för en rik dagfjärilsfauna med flera rödlistade arter. Förekomsten av svartfläckig blåvinge gör att området måste få ett bättre skydd mot exploatering. Förhoppningsvis kan den av länsstyrelsen initierade inventeringen av arten i länet resultera i ökade skyddsåtgärder.

Bilaga 1. Kärlväxter noterade på fastigheten Sövde 2:1

Sövde 2:1	Kärlväxter
Ängsfräken	<i>Equisetum pratense</i>
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>
Asp	<i>Populus tremula</i>
Sälg	<i>Salix caprea</i>
Gråvide	<i>Salix cinerea</i>
Krypvide	<i>Salix repens</i>
Glasbjörk	<i>Betula pubescens</i>
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>
Ek	<i>Quercus robur</i>
Brännässla	<i>Urtica dioica</i>
Trampört	<i>Polygonum aviculare</i>
Bitterpilört	<i>Polygonum hydropiper</i>
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>
Bergsyra	<i>Rumex acetosella</i>
Stor ängssyra	<i>Rumex thyrsoiflorus</i>
Sandnarv	<i>Arenaria serpyllifolia</i>
Fältarv	<i>Cerastium arvense</i>
Hönsarv	<i>Cerastium fontanum</i>
Vårarv	<i>Cerastium semidecandrum</i>
Backnejlika	<i>Dianthus deltoides</i>
Grönknavel	<i>Scleranthus annuus</i>
Vitknavel	<i>Scleranthus perennis</i>
Vårspärgel	<i>Spergula morisonii</i>
Grässtjärnblomma	<i>Stellaria graminea</i>
Våtarv	<i>Stellaria media</i>
Smörblomma	<i>Ranunculus acris</i>
Revsmörblomma	<i>Ranunculus repens</i>
Sandvita	<i>Berteroa incana</i>
Nagelört	<i>Erophila verna</i>
Sandkrassing	<i>Teesdalia nudicaulis</i>
Mandelblomma	<i>Saxifraga granulata</i>
Trubbhagtorn	<i>Crataegus monogyna</i>
Älggräs	<i>Filipendula ulmaria</i>
Gåsört	<i>Potentilla anserina</i>
Styvmorsviol	<i>Potentilla argentea</i>
Hundkåx	<i>Potentilla reptans</i>

Bockrot	<i>Prunus avium</i>
Rödkörvel	<i>Prunus padus</i>
Ljung	<i>Prunus spinosa</i>
Backtrift	<i>Rosa dumalis ssp. dumalis</i>
Stormåra	<i>Rubus mortensenii</i>
Vanlig snärjmåra	<i>Rubus idaeus</i>
Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>
Stor getväppling	<i>Anthyllis vulneraria carpatica</i>
Käringtand	<i>Lotus corniculatus</i>
Gullusern	<i>Medicago falcata</i>
Humlelusern	<i>Medicago lupulina</i>
Puktörne	<i>Ononis repens</i>
Harklöver	<i>Trifolium arvense</i>
Jordklöver	<i>Trifolium campestre</i>
Skogsklöver	<i>Trifolium medium</i>
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>
Backvicker	<i>Vicia cassubica</i>
Stor sommarvicker	<i>Vicia a. segetalis</i>
Skatnäva	<i>Erodium cicutarium</i>
Äkta johannesört	<i>Hypericum perforatum</i>
Äkerviol	<i>Viola arvensis</i>
Skogsviol	<i>Viola riviniana</i>
Styvmorsviol	<i>Viola tricolor</i>
Hundkåx	<i>Anthriscus sylvestris</i>
Bockrot	<i>Pimpinella saxifraga</i>
Rödkörvel	<i>Torilis japonica</i>
Ljung	<i>Calluna vulgaris</i>
Backtrift	<i>Armeria maritima elongata</i>
Stormåra	<i>Galium album</i>
Vanlig snärjmåra	<i>Galium aparine</i>
Stor vattenmåra	<i>Galium palustre ssp. elongatum</i>
Stenmåra	<i>Galium saxatile</i>
Gulmåra	<i>Galium verum</i>
Äkervinda	<i>Convolvulus arvensis</i>
Oxtunga	<i>Anchusa officinalis</i>
Blåeld	<i>Echium vulgare</i>
Äkerförgätmigej	<i>Myosotis arvensis</i>
Toppdån	<i>Galeopsis bifida</i>

Hampdån	<i>Galeopsis speciosa</i>
Strandklo	<i>Lycopus europaeus</i>
Brunört	<i>Prunella vulgaris</i>
Bergmynta	<i>Satureja vulgaris</i>
Knölsyska	<i>Stachys palustris</i>
Backtimjan	<i>Thymus serpyllum</i>
Gulsporre	<i>Linaria vulgaris</i>
Ängsskallra	<i>Rhinanthus minor</i>
Tevronika	<i>Veronica chamaedrys</i>
Ärenpris	<i>Veronica officinalis</i>
Svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>
Druvfläder	<i>Sambucus racemosa</i>
Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>
Liten blåklocka	<i>Campanula rotundifolia</i>
Blåmunkar	<i>Jasione montana</i>
Röllika	<i>Achillea millefolium</i>
Nysört	<i>Achillea ptarmica</i>
Fältmalört	<i>Artemisia campestris</i>
Gråbo	<i>Artemisia v. Vulgaris</i>
Tusensköna	<i>Bellis perennis</i>
Väddklint	<i>Centaurea scabiosa</i>
Kamomill	<i>Chamomilla recutita</i>
Åkertistel	<i>Cirsium arvense</i>
Kärtistel	<i>Cirsium palustre</i>
Hampflockel	<i>Eupatorium cannabinum</i>
Ullört	<i>Filago arvensis</i>
Hedblomster	<i>Helichrysum arenarium</i>
Gråfibbla	<i>Hieracium pilosella</i>
Flockfibbla	<i>Hieracium umbellatum</i>
Rotfibbla	<i>Hypochoeris radicata</i>
Höstfibbla	<i>Leontodon autumnalis</i>
Prästkraze	<i>Leucanthemum vulgare</i>
Korsört	<i>Senecio vulgaris</i>
Bergkorsört	<i>Senecio sylvaticus</i>
Ogräsmaskrosor	<i>Taraxacum sect. Ruderalia</i>
Ängshavrerot	<i>Tragopogon pratensis ssp. pratensis</i>
Bredkaveldun	<i>Typha latifolia</i>
Veketåg	<i>Juncus effusus</i>

Knippfryle	<i>Luzula campestris</i>
Sandstarr	<i>Carex arenaria</i>
Snårstarr	<i>Carex muricata lamprocarpa</i>
Rödven	<i>Agrostis capillaris</i>
Ångskavle	<i>Alopecurus pratensis</i>
Vårbrodd	<i>Anthoxanthum odoratum</i>
Knylhavre	<i>Arrhenatherum elatius</i>
Borsttåtel	<i>Corynephorus canescens</i>
Hundåxing	<i>Dactylis g. glomerata</i>
Tuvtåtel	<i>Deschampsia caespitosa</i>
Kruståtel	<i>Deschampsia flexuosa</i>
Kvickrot	<i>Elymus repens ssp. repens</i>
Fårsvingel	<i>Festuca ovina ssp. ovina</i>
Ångssvingel	<i>Festuca pratensis</i>
Rödsvingel	<i>Festuca rubra ssp. rubra</i>
Luddtåtel	<i>Holcus lanatus</i>
Lentåtel	<i>Holcus mollis</i>
Engelskt rajgräs	<i>Lolium perenne</i>
Ångsgröe	<i>Poa pratensis ssp. pratensis</i>

**Bilaga 2. Observerade insekter på
Sövde 2:1**

Skalbaggar	Grön sandjägare	<i>Cicindela campestris</i>
	Brun sandjägare	<i>Cicindela hybrida</i>
	Skogstordyvel	<i>Geotrupes stercorosus</i>
		<i>Pterostichus lepidus</i>
		<i>Pterostichus oblongopunctatus</i>
		<i>Harpalus rufipes</i>
		<i>Harpalus latus</i>
		<i>Harpalus tardus</i>
		<i>Harpalus sp.</i>
		<i>Amara bifrons</i>
		<i>Amara sp.</i>
		<i>Byrrhus fasciatus</i>
		<i>Aphodius depressus</i>
	Sädesknäppare	<i>Agriotes lineatus</i>
	Sandborre	<i>Anomala dubia</i>
Bin	Sandbi	<i>Andrena sp.</i>
	Småfibblebi	<i>Panurgus calcaratus</i> (NT)
Dagfjärilar	Svartfläckig blåvinge	<i>Maculinea arion</i> (VU)
	Hedpärlormfjäril	<i>Argynnis niobe</i> (NT)
	Ängssmygare	<i>Ochlodes sylvanus</i>
	Mindre tätelsmygare	<i>Thymelicus lineola</i>
	Kålfjäril	<i>Pieris brassicae</i>
	Rovfjäril	<i>Pieris rapae</i>
	Rapsfjäril	<i>Pieris napi</i>
	Aurorafjäril	<i>Anthocharis cardamines</i>
	Citronfjäril	<i>Gonepteryx rhamni</i>
	Ängsblåvinge	<i>Polyommatus semiargus</i>
	Puktörneblåvinge	<i>Polyommatus icarus</i>
	Svartfläckig blåvinge	<i>Maculinea arion</i>
	Ljungblåvinge	<i>Plebejus argus</i>
	Rödfläckig blåvinge	<i>Aricia agestis</i>
	Mindre guldinge	<i>Lycaena phlaeas</i>
	Vitfläckig guldinge	<i>Lycaena virgaureae</i>
	Storfläckig pärlormfjäril	<i>Issoria lathonia</i>

Silverstreckad pärlormorfjäril	<i>Argynnis paphia</i>
Hedpärlormorfjäril	<i>Argynnis niobe</i>
Brunfläckig pärlormorfjäril	<i>Boloria selene</i>
Kartfjäril	<i>Araschnia levana</i>
Amiral	<i>Vanessa atalanta</i>
Påfågelsöga	<i>Inachis io</i>
Nässelfjäril	<i>Aglais urticae</i>
Vinbärsfuks	<i>Polygonia c-album</i>
Kamgräsfjäril	<i>Coenonympha pamphilus</i>
Slättergräsfjäril	<i>Maniola jurtina</i>
Luktgräsfjäril	<i>Aphantopus hyperantus</i>
Bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>